

Inzichten van het Kennisnetwerk Dementie: onbegrepen gedrag in coronatijd

Wat gebeurt er met onbegrepen gedrag in coronatijd? Die vraag werd uitgediept tijdens de digitale bijeenkomst van het Kennisnetwerk Dementie op 18 juni 2020. Omgaan met dilemma's, familie wijzen op hun invloed en kijken naar behoeften. Het komt allemaal aan bod in deze 12 inzichten:

1. Opvallend: afname en toename

In coronatijd lijkt onbegrepen gedrag zowel af te nemen als toe te nemen. Dat bevestigt onderzoek van de Nijmeegse hoogleraar Debby Gerritsen, en ervaringen in de praktijk. Enerzijds kunnen mensen met dementie de rust en het mindere bezoek en dus minder prikkels als prettig ervaren. Anderzijds kunnen bijvoorbeeld isolatie op de kamer en het niet naar buiten mogen juist leiden tot meer probleemgedrag.

- [Bekijk factsheet met de resultaten van het onderzoek](#) (pdf).

2. Omgaan met dilemma's

Laat je iemand deelnemen aan de dagbesteding met risico op corona of sla je de deur dicht in iemands

gezicht? Is een bewoner 'isoleren' in zijn kamer nog wel persoonsgericht? Hoe streng hou je aan de regels en wat kun je eigenlijk nog wel. Juist in coronatijd komen zorgmedewerkers voor moeilijke keuzes te staan. Hoe ga om met die dilemma's? Tip: maak gebruik van de [Routeplanner dilemma's in de zorg](#).

3. Alternatieven voor beeldbellen

Zorgorganisaties hebben vaak beeldbellen gefaciliteerd. Mensen met dementie begrijpen dat niet altijd, dat kan juist ook extra verwarrend voor hen zijn. Zoek naar alternatieven, bijvoorbeeld een digitaal fotolijstje. Tip: sluit de iPad aan op de televisie, dat vinden mensen minder vreemd. Zoek naar wat bij de bewoner past.

4. Wees aanwezig

Handig: een telefonische hulplijn met psychologen in de organisatie. Alleen: deze is nauwelijks gebruikt. Probeer als psycholoog structureel aanwezig te zijn, hoe ingewikkeld dat soms ook lijkt. Zo kun je situaties, die immers veranderen, ook beter inschatten, opnieuw observeren en een nieuw behandeladvies formuleren. 'Je moet aanwezig zijn om het te begrijpen'.

5. Vrijheidsbevorderend

Als mensen met dementie niet meer naar buiten kunnen, kan dat tot probleemgedrag leiden. Denk daarom aan vrijheidsbevorderende maatregelen. Veel hangt daarbij natuurlijk wel af van het gebouw. Gebruik, als die er is, de binnentuin. Zet een deel van algemene ruimten buiten af. Ga wandelen met mensen die dat echt nodig hadden.

6. Geen bezoek: veel impact

Het geen bezoek kunnen ontvangen, heeft veel impact op mensen met dementie. Mogelijke alternatieven: beeldbellen, skype, een bezoekers-raam, ruimten met microfoons, wandelen in de tuin, een gele streep op meter afstand van ramen op benedenverdieping die stukje open konden. Bezoek kon stoelen ophalen en zo gesprek voeren met bewoners. [Zie ook de mogelijkheden van contact op afstand](#).

7. Hoe verder?

Onbegrepen gedrag lijkt af te nemen door minder gezichten en drukte in huiskamers. Ook vaste teams lijken een veiliger omgeving voor mensen met dementie. Er zijn minder prikkels, er is minder activiteitenbegeleiding en er zijn minder groepszaken. De vraag is: moeten we dat niet (gedeeltelijk) in stand houden. De prikkelarme omgeving heeft hen goed gedaan. We bieden heel veel aan, maar moet dat dan ook?

8. Kijk hoe je organiseert

In coronatijd is het telefonisch contact enorm toegenomen. Dat biedt kansen. Casemanagers dementie bleken in coronatijd bijvoorbeeld heel goed wekelijks te kunnen bellen met mensen met beginnende dementie thuis in plaats van maandelijks bij hen langsgaan. Zo houden zij nog beter een vinger aan de pols. Kijk hoe je je werk organiseert en waar bewoners behoefte aan hebben.

9. Kijk naar behoeften

Ook in coronatijd blijkt hoe verschillend mensen met dementie zijn. De één heeft veel behoefte aan fysiek contact en knuffels met familie, een ander heeft totaal geen behoefte aan bezoek. Lever nog meer zorg op maat. En besef dat mensen met dementie in een heel andere fase zitten dan wij en de maatschappij. Zij hoeven niet altijd zo veel andere dingen, we verzinnen soms te veel grote en enerverende dingen voor hen. Vaak is een kop koffie met elkaar drinken al genoeg.

10. Nieuwe opnames

Mensen inhuizen in coronatijd is lastig. Maar ze hoeven niet altijd eerst twee weken geïsoleerd in quarantaine. Je kunt ze ook testen. Bij WZH gaat in sommige gevallen familie mee in quarantaine in de kamer van een nieuwe bewoner. Bij Pleyade werden nieuwe pg-cliënten met zijn zessen twee weken opgenomen op een locatie die tijdelijk niet in gebruik was. Van daaruit verhuisden zij dan na twee weken naar de definitieve plek. Dat doorplaatsen vonden zij minder bezwaarlijk dan verwacht.

11. Neem families mee

Een open deur, maar toch: communiceer goed met familie. Neem ze mee in de overwegingen en leg uit waarom je bepaalde maatregelen moet nemen. Sta open voor hun ideeën en suggesties, beantwoord hun vragen zo snel mogelijk.

12. Wijs familie op hun invloed

Families hebben invloed op onbegrepen gedrag, dat was te merken toen zij niet meer konden komen. Als dat merkbaar is, probeer dat dan met de families te bespreken en laat hen dat inzien.

Het Kennisnetwerk Dementie

Het Kennisnetwerk Dementie is een lerend netwerk dat een verbinding legt tussen wetenschap en praktijk met de praktijk altijd als uitgangspunt. Deelnemers: Atlant, Avoord, Pleyade, Marga Klompé, Topaz, Zonnehuisgroep Amstelland, WoonZorgcentra Haaglanden en AxionContinu. Vilans faciliteert het netwerk en zorgt voor kennisdeling.

Meer weten

- [Meer over het Kennisnetwerk Dementie](#)
- Alles over het [thema onbegrepen gedrag](#)
- Lees ook: [‘Tijdig inzetten PDL voorkomt probleemgedrag’](#) en [‘Tips bij probleemgedrag door coronamaatregelen’](#)

tags:

[Corona](#) (223), [Dementie](#) (182), [Onbegrepen gedrag](#) (23)

thema:

[Persoonsgerichte zorg en ondersteuning](#) (295)